

MEDDELANDE OCH INBJUDAN TILL MEDIERNA

Mängden starkt hotade flodpärlmusslor fördubblas: Ynglen återförs till hemmafloderna

I juni återvänder flodpärlmusselyngel som vuxit upp i Norges odlingsodling i två år till Svartån och Esse å. Utan hjälp skulle dessa flodpärlmusslor försvinna inom tjugo år. Återställningen fördubblar antalet flodpärlmusslor i Svartån och Esse å och ger hopp om deras framtid.

Flodpärlmusslan. Bild: Jari Ilmonen

Flodpärlmusslorna i Svartån i Nyland och Esse å i Österbotten har konstaterats må för dåligt för att föröka sig i naturen. I det EU-finansierade projektet Freshabit Life IP pågår en räddningsoperation för flodpärlmusslor.

- Under hösten 2016 flyttades flodpärlmusslor i dåligt skick till Konnevesi forskningsstation vid Jyväskylä universitet för rehabilitering. Två års varm omvårdnad, utfodring och rent vatten gav resultat: Hösten 2018 producerade flodpärlmusslorna glochidielarver. Larverna växte upp under vintern i laxars och öringars gälar, tills de började leva som små musslor i juli 2019. Eftersom det då ännu inte fanns någon uppfödningens verksamhet för flodpärlmusslors ynglar i Finland, skickades de småmusslor som uppkommit i Konnevesi för två år till odlingsanstalten Austevolli i Norge. Nu är det dags för yngel som vuxit sig cirka fem millimeter att återvända till sina hemmafloder, berättar specialplanerare Jari Ilmonen vid Forststyrelsens Naturtjänster.

Flodpärlmusselbeståndet i Svartån uppskattas till 1100-1300 stycken och i Esse å till 100-1200 stycken. I uppfödningens anläggningen i Norge fanns 1700 yngel från Svartån och 1700 från Esse å. Av båda populationerna returneras 1200 till sina egna älvar och resten blir vid Konnevesi forskningsstation som genbank. De yngel som återlämnas dubblar därmed antalet flodpärlmusslor i floderna. Flodpärlmusslan är dock fortplantningsduglig först vid cirka 20 års ålder och dessförinnan finns det många faror på vägen.

- Igenslamningen av vattnen förhindrar vattnets strömning i åns bottengrus och kväver de små ynglen. Även konstruktioner som förhindrar fiskarnas vandring är ett problem, eftersom flodpärlmusslans larver behöver beroende på populationen lax eller öring för att utvecklas till musslor. Förväntningarna är dock höga. Redan för ett år sedan testade man med en liten pionjärgrupp hur "Provrörsynglarna" klarar sig. Största delen klarade sig i naturen under sitt första år, berättar professor Jouni Taskinen vid Jyväskylä universitet.

Flodpärlmusslornas ynglar överges inte. Flodpärlmusslorna återförs till vattendragen i gruslådor för att man ska kunna följa upp hur de klarar sig.

Freshabit LIFE IP-projektet ordnar presskonferenser fredagen den 18 juni kl. 10.00 i både Svartån och Esse å. Välkommen på plats för att uppleva hur återlämningen av flodpärlmusslor sker. Anmäl dig:

- Esse å: Jukka Pakkala NTM-centralen i Södra Österbotten, jukka.pakkala@ely-keskus.fi, 0295 027 893
- Svartån: Juha-Pekka Vähä., projektchef Västra Nylands vatten och miljö rf, juha-pekka.vaha@luvy.fi, 045 7550 7727

Mer information fås också av:

Freshabit LIFE IP: Specialplanerare Jari Ilmonen, Forststyrelsen, jari.ilmonen@metsa.fi, 040 831 8307

Konnevesi forskningsstation: Professor Jouni Taskinen, Jyväskylä universitet, jouni.k.taskinen@juy.fi, 040 355 8094

Freshabit LIFE IP är ett stort projekt för att skydda insjöarna där vi bygger fiskvägar, återupplivar flodpärlmusslans bestånd samt restaurerar bäckar, åar, sjöar, våtmarker och myrar. Vårt arbete förbättrar insjövattnens tillstånd och den mångfald som är beroende av dem. Vi producerar ny information och berättar vad som händer i vattenriket.

I det sjuåriga omfattande projektet genomför vi olika arbeten för cirka 20 miljoner euro till förmån för miljön och naturen. LIFE-stödet som beviljas av Europeiska unionen utgör en betydande del av projektets budget, upp till 60 procent.

www.metsa.fi/freshabit